

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Arhip)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

Î N C H E I E R E

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Oxana Emelianenco, reprezentată de avocatul Andrei Leșanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Oxanei Emelianenco, intervenienți accesorii Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău cu privire la evacuarea din imobil și încasarea cheltuielilor de judecată, și

la cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Emelianenco împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea actului administrativ și obligarea modificării contractului,

împotriva deciziei din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Oxana Emelianenco și a fost menținută hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă :

La 04 septembrie 2014, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oxanei Emelianenco cu privire la evacuarea din imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că conform prevederilor hotărârii nr. 658 din 29 august 2013 a Guvernului RM, deține în gestiune economică blocul de locuit situat în mun. Chișinău, XXXXX.

În baza deciziei nr. 946-d din 04 decembrie 2007 a Primăriei mun. Chișinău lui Iurie Dobroviccan i-a fost eliberat ordinul de repartiție seria CI, nr. 012549 din 18 decembrie 2007, pentru apartamentul nr. 1 din blocul de locuit situat în mun. Chișinău, XXXXX.

Reclamanta a menționat că apartamentul nominalizat are statut de locuință de serviciu, a fost construit și se află la balanța Secției de întreținere a ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

A relevat că la data de 27 octombrie 2012, Iurie Dobroviccan s-a căsătorit cu Oxana Emelianenco, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie nr. 1368, iar la data de

28 mai 2014, Iurie Dobrovicéan a decedat, fapt confirmat prin certificatul de deces nr. 2280 din 29 mai 2014.

ÎS „Calea Ferată din Moldova” a susținut că Oxana Emelianenco dispune de viză de reședință pe str. XXXXX, însă, în mod abuziv și fără temei juridic locuiește în ap. 1, din XXXXX, mun. Chișinău.

Astfel, a indicat că în baza pct. 4.2 din statutul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ultima are obligația de a asigura integritatea, folosirea judicioasă și reproducerea lărgită a bunurilor de stat aflate în administrarea întreprinderii.

Totodată, ÎS „Calea Ferată din Moldova” invocând prevederile art. 105, 108, 109 din Codul cu privire la locuințe a menționat că Iurie Dobrovicéan nu s-a aflat în raporturi de muncă cu ÎS „Calea Ferată din Moldova”, iar în scopul eliberării benevole a apartamentului de serviciu nr. 1 din mun. Chișinău, XXXXX, Oxanei Emelianenco i-a fost remisă notificarea nr. 412 din 26 iunie 2013, notificarea fiind recepționată.

ÎS „Calea Ferată din Moldova” a solicitat evacuarea Oxanei Emelianenco, a membrilor de familie și a bunurilor acestora din apartamentul nr. 1, situat în mun. Chișinău, XXXXX, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 24 septembrie 2014, Oxana Emelianenco, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei, a depus cererea de chemare în judecată împotriva Preturii sect. Centru, mun. Chișinău cu privire la anularea actului administrativ și obligarea modificării contractului.

În motivarea acțiunii a indicat că conform certificatului nr. 32 din 05 aprilie 1977, administrația Secției de întreținere a ÎS „Calea Ferată din Moldova” i-a fost acordat ajutorului de mașinist, Nicodim Dobrovicéan apartamentul nr. 1, cu statut de încăpere de serviciu localizat în mun. Chișinău, XXXXX, constituit din două odăi, cu suprafața de 36,46 m.p.

Prin hotărârea administrației ÎS „Calea Ferată din Moldova” din 16 martie 2000 și a Comitetului Sindical al acesteia, apartamentul nr. 1 din mun. Chișinău, XXXXX a fost exclus din lista locuințelor de serviciu.

La demersul administrației ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost emisă decizia nr. 946-d din 04 decembrie 2007 a Primăriei mun. Chișinău prin care la data de 18 decembrie 2007, lui Iurie Dobrovicéan i-a fost eliberat bon de repartiție.

Oxana Emelianenco a indicat că la data de 27 octombrie 2012 a încheiat căsătorie cu Iurie Dobrovicéan, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie nr. 1368.

A relatat reclamanta că din căsătoria anterioară are un copil, Artiom Emelianenco, născut la 27 august 1999.

Oxana Emelianenco prin cererea prealabilă din 21 iulie 2014 a solicitat Preturii sect. Centru, mun. Chișinău perfectarea și modificarea contractului de închiriere a spațiului locativ, cu desemnarea sa în calitate de chiriaș principal în bonul de repartiție, precum și în tabelul nominal.

Prin răspunsul nr. E-508/14 din 01 septembrie 2014, vice-pretorul interimar al Preturii sect. Centru, mun. Chișinău a răspuns că nu există temeiuri în vederea admiterii cererii depuse.

A solicitat revocarea în tot a răspunsului Preturii sect. Centru nr. E-508/14 din 01 septembrie 2014 și obligarea Preturii sect. Centru de a modifica contractul de închiriere a spațiului locativ, cu desemnarea Oxanei Emelianenco în calitate de chiriaș principal, cu perfectarea datelor personale în bonul de repartiție și tabelul nominal.

Prin încheierea protocolară din 22 ianuarie 2016 a Judecătorei Centru mun. Chișinău s-a conexas cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ÎS „Calea Ferată din Moldova” împotriva Oxanei Emelianenco cu privire la evacuarea din bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată cu cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Emelianenco împotriva Preturii sect. Centru cu privire la anularea actului administrativ și obligarea modificării contractului.

Prin hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎS „Calea Ferată din Moldova” împotriva Oxanei Emelianenco, intervenienți accesorii Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău cu privire la evacuarea din imobil și încasarea cheltuielilor de judecată, cu evacuarea Oxanei Emelianenco, membrii familie și bunurile acesteia din apartamentul nr. 1 situat în mun. Chișinău XXXXX, fără acordarea altui spațiu locativ; s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Emelianenco împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea actului administrativ și obligarea modificării contractului, ca fiind nefondată.

Prin decizia din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Oxana Emelianenco și s-a menținut hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 08 noiembrie 2018 Oxana Emelianenco, reprezentată de avocatul Andrei Leșanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri prin care a admite integral acțiunea Oxanei Emelianenco.

În motivarea recursului a indicat că consideră neîntemeiată și ilegală decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece instanțele de judecată au examinat superficial cauza, fără a reține spre examinare argumentele și probele prezentate în susținerea acțiunii, precum și au aplicat și interpretat eronat normele de drept material, aplicabile speței, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care instanța li-a considerat constate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

Examinând admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În același context, în conformitate cu art. 100 alin. (1), coroborat cu art. 389 alin. (4) Cod de procedură civilă, comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești, prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, poate fi considerată publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Cu toate acestea, pentru a evita un formalism excesiv, instanțele de judecată trebuie să țină cont de personalitatea celui ce contestă și dacă persoana interesată a fost reprezentată de o persoană cu studii în domeniul juridic sau de un avocat pe parcursul procedurilor judiciare.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a

principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (cauzele Nicolae Popa versus România, 09 decembrie 2014, parag. 16, Tence versus Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31). Mai mult, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (cauzele Ponomaryov versus Ucraina, 03 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko versus Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47).

Instanța de recurs observă că, pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, recurenta Oxana Emelianenco a beneficiat de serviciile avocatului Andrei Leșan.

Din materialele dosarului rezultă că, reprezentantul Oxanei Emelianenco, avocatul Andrei Leșan a fost prezent la pronunțarea dispozitivului deciziei instanței de apel.

La data de 04 iunie 2018 decizia din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la data de 07 iunie 2018 decizia integrală a instanței de apel a fost expediată participanților la proces (f.d. 223).

Prin urmare, la data de 13 iunie 2018 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a recepționat dosarul civil de la Curtea de Apel Chișinău în acord cu art. 396 Cod de procedură civilă (f.d. 224).

Revenind la verificarea respectării art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform explicațiilor reprezentantului reprezentantul Oxanei Emelianenco, avocatul Andrei Leșan, acesta a recepționat decizia integrală a instanței de apel la data de 13 septembrie 2018 și la data de 08 noiembrie 2018 a depus cererea de recurs.

Conform explicațiilor reprezentantului Oxanei Emelianenco, avocatul Andrei Leșanu, acesta a luat cunoștință cu decizia integrală a instanței de apel la data de 13 septembrie 2018 și la 08 noiembrie 2018 a depus cererea de recurs.

La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, recurenta nu au întreprins careva acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel din 03 aprilie 2018 până la momentul depunerii cererii de recurs.

După cum s-a menționat, la data de 04 iunie 2018 decizia din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”. Cauza dată poate fi găsită pe www.cac.instante.justice.md, în rubrica hotărâri, după numărul dosarului 02-2a-16659-25072017.

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web sus-menționată, instanța de recurs precizează că, această modalitate este prevăzută expres în pct. 7 și 8 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de

Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017.

Conform acestor puncte, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la data de 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg datorită reintroducerii posibilității justițiabililor de a căuta hotărârea judecătorească după numele părților pe dosar.

În plus, conform pct. 17 din același Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Totuși instanța de recurs evidențiază că, orice risc de eșec tehnic în transmiterea documentelor prin această metodă, care este demonstrată, ar trebui să fie suportat de autoritatea care a efectuat acțiuni de acest gen.

Cu titlu subsidiar, instanța de recurs notează că, conform unei jurisprudențe constante, instanțele de judecată publică, în mod sistematic, actele lor de dispoziție pentru o bună administrare a justiției. De altfel, o atare posibilitate de a aduce la cunoștință hotărârile judecătorești a fost completată prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018, care este aplicată din 01 iunie 2018. Or, după modificări, art. 389 alin. (4) Cod de procedură civilă, prevede că, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, completul de judecată constată că, nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus și, anume, că, la data de 04 iunie 2018 a fost plasată decizia Curții de Apel Chișinău pe pagina web sus-citată.

În plus, un raționament aparte al instanței în susținerea poziției sale constă în faptul că, recurenta a fost reprezentată de avocatul Andrei Leșanu, care este persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apere în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lui. Astfel, acesta a fost în măsură să cunoască că, toate hotărârile judecătorești, cu excepțiile prevăzute de Regulamentul sus-citat, sunt publicate pe portalul instanțelor de judecată. La fel, acesta a cunoscut prevederile art. 434 Cod de procedură civilă și modalitatea de publicare a hotărârilor, iar, după caz, trebuiau să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate.

Având în vedere cele menționate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, termenul de declarare a recursului a început să curgă de la data de 04 iunie 2018 și a expirat la data de 04 august 2018.

Contrar celor stabilite, instanța de recurs învederează că, recursul a fost înregistrat în grefa Curții Supreme de Justiție la data de 08 noiembrie 2018.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) Cod de procedură civilă, prevăd că, omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție

de la regula generală, specificând clar că, este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere dovezile din dosar, instanța de recurs subliniază că, instanța de apel a publicat în mod eficient decizia din 03 aprilie 2018, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că, recurenta și reprezentantul acesteia nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului declarat de Oxana Emelianenco, reprezentată de avocatul Andrei Leșanu (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

Instanța de judecată consideră că, nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost cauzat în întregime de comportamentul recurente și a reprezentantului acesteia.

În aceeași ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, situații similare au fost deja examinate în hotărârile Popov versus Moldova (nr. 2), (06 decembrie 2005, parag. 53), Melnic versus Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41) sau Dacia SRL versus Moldova (18 martie 2008, parag. 77), în care s-a constatat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Luând în considerare cele invocate, instanța de recurs constată că, Oxana Emelianenco, reprezentată de avocatul Andrei Leșanu, a depus cererea de recurs în afara termenului de 2 luni prevăzut în art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În atare situație și în conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la articolul 434.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Oxana Emelianenco, reprezentată de avocatul Andrei Leșanu, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Oxana Emelianenco, reprezentată de avocatul Andrei Leșanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat